

Аныяк тудугжуларнын Бүгү-эвилел чөвүлел хуралы

Апрель 11-де Москвага, Кремльдин Улут оргунунга аныяк тудугжуларнын Бүгү-эвилел чөвүлел хуралынын ажылы угулду. Бир дугарында санал берген Петров-Воскобойников башын тулар комбинатынын пирамиди эш Зеленин башын тулар комбинатынын ажылынын дугайы, бугурулган механикастарынын мурнакын дугурулган өөрөнөрүнүн улут жүз-дузанынын дугайын чугаалаан. Чыгыш аай мергежилди ажылтаныннын күш-ажылынын телеининин системанын чуртумдарын ССР-нин Металлургия боташ хмия улетүрүлүшү тудуг бугурулган ош министрствозунан хия-аае.

ССР-нин Хөмүр даш улетүрүлүшү бугурулган тудугунын министри эш Мельников алыгын беш чылда пахта тудугуларыннын мурнада турар сорула-ларын чугаалаан.

Эртенинин 11 шак. Президиумга эштер Н. А. Буаганов, К. Е. Воронцов, Л. М. Баганов, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабунов, М. А. Суворов, Н. С. Хрущев, Л. Р. Брежнев, Д. Т. Шенников, Е. А. Фурцева олар үшт келгенер. Аныяктар оларын динимтиг, үр угулган чок алыш чыраакшыларын-биле уткааннар. Шүптү түрүп келгенер.

«Челометаллургострой» дашчы-монтажист эш Гулевский санал берген. «Челометаллургострой» трест Уралда эш улет черин бирээ. Эртен чылын ош коллектив кайгачыктыг чедикшиинерин чедип алган. Ол чедикшиинер эштер алыр демір-бетонну калбаа-биле негелеринин болгаш аныяктарын механика-застаанынын ачында чедип алыган. Демір-бетон бистин ажал-херекиске үнелешинерин үндешин болуп турар.

«Югославострой» (Югос) трестинин комсомолчу-аныяктар бригадалык бригадири эш Сидельский сас алган. Маана Москвадын дашчыларыннын бригадири эш Заворонийчүе чугаалаан, бистин бригаданын социалист чыраакшы кыгыры, ол кыгырынын үнелешип алыр бис деп ол чугаалаан. Бистин бригаданын чыл оналганын Тудугу-нун Бүгү-эвилел хуну—август 12-ге чедир түсөдирин база чаа чүдөдирин негелерин тургаш, чыл дугурунда 20 муң рубльдин камналганын алыр деп чүдөдирин турар.

Совет Эвилелдин Коммунист партиянын Топ Комитетинин Бирги Секретары эш Н. С. Хрущев улут чүе чугаалаан, ош чыгылган чылын-биле уткааннар.

Индире — Сталинградостройнун электросварщиктеринин бригадири эш Голышев. Алыгын беш чылда гидроэлектростанциянын туугун доозар деп улут болгаш харааксалыг сорулганын Сталинградтын гидроэлектростанциянын мурнада ССР-нин XX съездин салган деп ол чугаалаан. Бистин тудугуларыннын коллектив партиянын болгаш чыазыкты сорулганын алдары-биле түсөдиринге долу шийтирилген. Комсомолчулар болгаш аныяктар бири олуруларда чоруп турар. Оларын мурнада мен социалист чыраакшы Братск ГЭС-нин аныяк тудугуларын кыгырып тур мей.

Дараанында ВЛКСМ ТБ-нын секретары эш Шеленин сас алган. Тудуг улетүрүшүндө үндөдиринге улут ролюн комсомолчулар, совет аныяктар ойнап турар, чүе дөргө, бүтү тудугуларыннын чыраткан хайу — оолдар болгаш кыстар болуп турар деп ол меделген. Ленинич комсомолчуларыннын тудугу болгаш ош машина тудугуларыннын бугурулган аныяктар болгаш ош оолдар болгаш кыстар, аныяк архитекторларга, тудугунын инженерлеринге болгаш техниктеринге кыгырыгын чөвүлел хуралдын кыраакшылар чыгыш эш-сеткедиги күдөп алганнар.

Совет журналистерин эвилели

Бүгү-эвилелдин чаа чогадыкчы орда-дизацияны — Совет журналистер эвилелин тургузар талазы-биле белеткен аныяк чорлуп турар оргбюроунун бирги хуралы апрель 4-те болган. Ол биринчи составында Н. Г. Пальгунов (даргазы), Д. П. Горнов болгаш Д. Ф. Крайнов (даргазын ораакчылары), И. А. Андреев, Б. С. Бурков, А. Г. Буаганов, А. Я. Басев, Г. А. Жуков, Б. Л. Леонтьев, М. Д. Овси-пкин, Н. М. Потапов, А. В. Сафронов, М. А. Сиволобов, А. И. Соболев болгаш И. Ф. Шенников.

Эвилелдин ажылы-биле холбашка азеэр каш айтырларын устат төлөшкөдүн, эвилелдин парлалга органынын профил-инин дугайы, бо чылын июнда Хельсинки болуп журналистерин ам болуп бүтү дөргө ужураакшылыкны Совет журналистер эвилелдин кыраакшыгын дугайын бөрү чугаалаан берген.

Совет парлалга социалист индустрия-нын, кезде ажал-агынын хөгжүдери дөргө, өртемни болгаш културанын чөвүлелешкени дөргө демиселдин алдары чыгыштырды. Ол мексикаларын орта-аачыктын болгаш коммунизм тургузушугуна пропагандалыгын тутун бол-дэ туугу чоруту, улустар аразынга тай-

Эгелээнин баштайгы хүнүндө

ЧАА-ТОЛ. (Телефон-биле). Алыгын беш чылда баштайгы 1936 чылында чаатай дүжүтү өстүрүп алырында Сталин аттыг колхозтун тараакшылар хову ажылында белеткелди чотугу өйдүе доозар. Ол колхозда ажал-ажал механизаторлар (бригадири эш Савченко) бүрүн колхозтарды чедир тракторлары-биле апрель 8-те чедип келген турган.

Болжотуу Бек-Дашта таарыкчалыг,

молдун кыгырынын бугуар 13 муң аныяк патриоттар Куйбышев, Сталинград, Горький ГЭС-теринин тудугуна ажаллап чорттааннар. 13 муң оолдар болгаш кыстар демір-бетон конструкциялар болгаш кесектер заводтарынын тудугуларыннын олурунда киргенер. 100 муң хире комсомолчулар болгаш аныяктар партиянын кыгырынын бугуар аур болгаш курукан черлерин шийткөдип алырынын райондарыннын тудуг ажалдарын чорттааннар. Аныяк тудугуларыннын ортуунан бугурулган өзөш эвес чыраткычылары, социалист чыраткыч мурнакчылары өзүн үнгө.

Бистер шүптү, эштер, бөгүн силернин биле кады партия ТБ-нын Бирги Секретары эш Никита Сергеевич Хрущевтун чугаалын дыка кичээл-биле дындадымыз. Эш Хрущев комсомолдун, бистин совет аныяктарыннын мурнада улут болгаш харааксалыг сорулганын салды. Комсомолдун ажылында, бистин оолдарыннык болгаш кыстарыннык ол белик үнелешкенин берди. Ол үнелешкени бистин кичи бугурушчу чаа-чаа чүдөдирге күдөдир турар-дыр. Комсомолдун, ош улуттукчу органдарыннын ажылында, ВЛКСМ ТБ-нын ажылында ам-даа кончуг хай улут чөвүлелерин бастыг бистин кичи бугурушчу мурнакчылары болгаш оларын дугайы, илангын ВЛКСМ ТБ-нын сөөлүг Пленумунга чугаалаан. Комсомолчулар, бүтү аныяктар Никита Сергеевич Хрущевтун чугаалын улут сөткел-данышкынын биле күдөп алырлар, партиянын, ош ленинич ТБ-нын кыгырынын ичин-биле дөргө, партиянын болгаш чыазыкты чуртун мурнада, илангын аныяк тудугуларыннын мурнада салган ол улут сорулгаларын шийткөдир дөргө болгаш бистин биле тудугу кирерлер. Аныяктарже бастыг турар улут кичээл-биле болгаш салгы-салгышкынын дөргө партияга болгаш чыазык чүрөткел ханганында өөрүп чөвүлелерин алардын база төрөш Коммунист партиянын аныяктарыннын мурнада салгы турары бүтү-ле сорулгаларын Советтер чуртунун аныяктары түсөдир шылар дөргө бистин партиянын ленинич ТБ-ында бугурулган бистин мурну-вустан, бистин чуртуну бугурушчу комсомолчуларыннын, оолдарыннын болгаш кыстарыннын мурнада мен чөвүлелерин көрүр.

Эртенги хуралга Оренбургострой трестинин мастери эш Пашин, Красноярск хохорайны № 47 трестинин асыктары эш Трубинин, Куйбышев аттыг шери-инженер академиканын кафедралык начальнигы профессор Сироматова болгаш Ленинградтын № 20 тудуг трестинин дашчы эш Иванов олар база санал бергенер.

Кежээки хуралга «Бакстрой» трестинин каменич эш Слейманов, Тудуг болгаш ош машина тудугуларыннын министри эш Ростоцкий, Хорай болгаш кезде тудуг ажалчыларыннын профилелдин ТБ-ынын даргазы эш Тренев, ССР-нин Тудуг министри эш Дыгай олар санал бергенер.

Тудугуларда, улетүрүш, тудуг материалдарыннын, тудуг болгаш ош машина тудугуларыннын бугурулган аныяктар болгаш ош оолдар болгаш кыстар, аныяк архитекторларга, тудугунын инженерлеринге болгаш техниктеринге кыгырыгын чөвүлел хуралдын кыраакшылар чыгыш эш-сеткедиги күдөп алганнар.

Был болгаш найырал дөргө мога чокка демисел турар. Хей-хей совет журналистерин, коммунизм тургузушкуну дөргө, илелдейл дөргөдирлерин аттары бүтү дөргөдир тайбын дөргө демисел чүткө Совет чуртта эвес, харын ош даш-аар өскө чурттарда бекин калбаа-биле сураталыг.

Совет парлалганын бүтү-ле чогадыкчы күштерин — солуннар, журналидар, радио болгаш ош үндүр черлерин редакцияларын ажалдакчыларын кыгырыгын аур тургустуну турар Совет журналистер эвилели ССР-ге солун-журнал болгаш ош үндүр черлерин херөөн улам ичкел хөгжүдиринге өскү ролюн ойнаар. Ол журналистерин профилелдин мергежил-дин бөдиринге дуулаан турар. Солун-журнал жапыларын сайырагайжылар, ге-тенни үндүр черлерин болгаш радио дашчыларыннын утка-шынарын болгаш форманын экижидер саналарын ажалдап кызыр, совет парлалганын аныяк кадрларын кичиштеринге дуулаарын ош сорулганыга кирген турар. Совет журналистерин дашкын чурттарын журналистерин-биле бүтү дөргө хараакшаларын калбартырында, хөгжүдиринге болгаш бижылганында улут роль эвилелге хамааржыр. (СЭТА).

бүтү тала-биле көрүштү дерининген хову турлаанга тараакшылар белең, чыгыш ажалды эгелеринге чүткө черин эри-лар малал турган. Апрельдин 11-ге, хүнүн ийгин чартында хөгжү болгаш дем-кин күш-ажыл эгелен. Баштайгы бүдүн чартык хүнде 150 гектарын шыгы ба-зырылган, черин эгелеринге хамаарын-чы ажалдын темпиз улам-на калбарып турар.

ЭН ЭВЭЭШ ЧАРЫГДАЛДАР ВУНДУРУП ТУРГАШ,

Улут-Хем районнун экономиктиг конференциясы болуп эркен. Ук конференция болза, чер болгаш мал ажылынын продукциянын чыгышын хем-чезинге күш-ажылдын херек кырында чарыгдалдарын илерер, кезде ажал-агы продукттарыннын бот-үнесин дыка чингедир талазы-биле хемчөглерин чугаалаан, шийтирилээр сорулганы салган.

Конференцияга колхозтарнын даргалары, партия организациаларыннын секретарлары, зоотехниктер, агрономнар, бригадирлер, бухгалтерлер, кезде ажал-агы бугурулганын мурнакчылары, МТС-тин болгаш совхозтун уду-тукчулары, тускай эртемнигер, район организациаларыннын ажалдакчылары чыгылган. Ажаа Чоон-Хемчик, Чаа-Хел районнарнын удурутур аныяк-чылары аалчы болуп киришкен.

Конференциянын киржикчилери «1955 чылда Улут-Хем районнун кезде ажал-агынын экономиктиг анализ» деп райкомунун даргазы эш Нам-чактын илеткелин дыкнаан.

Ол конференциянын дугайында материалды моон ааанда парлаан.

— Коммунист партиянын удурутур-галы-биле, Совет чыазыгын хүн-бүрү ду-залакчынын ачында Улут-Хем район-нун ажалы чоннары кезде ажал-агы продукциянын бугурун көвүдир тала-зы-биле 1955 чылда чымык эки көртүгү-лерин чедип алган—деп эш Намчак илет-келини эгелерин чугаалаан. Эртен чы-лын нини сөт саалазы 1954 чылдын-дан 513,5 тонна, дүз кыргылазы 16,7 тонна хей болган. Колхозтарнын оругала-зы чыгыш чыл иштине барык 1,6 млн. рубль көвүдөн. 1954 чылдын бодаар-га «Бүш-ажылдын хосту» колхозтун оругазы барык 750 муң рубль. Маленков аттыг колхозтун — 578 муң рубль көвү-дөн.

Ош-биле кады районда бар кулавыр-ларын болгаш арталарын кезде ажал-агы продукттарын бугурун өстүреринге ам-даа чөткө ажалгалай турар.

Районда көдө ажал-агынын ажылаал черлерин ажылап турары

Совет хүрүе ажылаал черлеринин улут шөдөдир колхозтарга болгаш совхозтарга кезде талаз ажалгаары-биле тыныскал болгай. Районда ажылаал черлерин орту-мал-биле бир колхозка 33 муң ажалыг гектар, ош иштине таралга чери 2,5 муң га, «УТКА»-нын 25 чымык совхозта—24 муң га, ош иштине таралга чери 3 муң га онаажып туралга, оларын ажылаал дыка чөткө. Кезде ажал-агынын ажылаал черлеринин 100 гектарын-га онаажып колхозтарын ап турар продукциянын болгаш ажал оругалаарын кончуг эвеш.

Эртен чылын «Бүш-ажылдын хосту» колхоз 100 га ажалгаал черинге онаажып 58,7 цент. таралга, 13,1 цент. сүт, 3,0 цент. дүз, 3 цент. эт алган. Ол колхозтун көрүгүзү районнун ортукам көрүгүзү-леринин 2—3 катан, а Маленков аттыг, Калинин аттыг колхозтарында 3—6 катан ажал болуп турарын чугаалаанга нини байдал билдире бар.

Моон кол чыдааганын таралга болгаш ситен шөдөдир, оларын колхозтар кон-чуг чөткө ажалгаал, бир гектар одакта онаажып малдын саны эвеш болуп турарында. Жаван аттыг колхоз Улут-Хем-нин ийгалдарында кара хөрүнүгү бол-гаш Севекте эки черлерин оожуш шийткө-дип ап турар. Шагаан-Арыг МТС-тин хөр-үн ажалдап кылырыннын шынары кууду денелде турбушкан.

«Бүш-ажылдын хосту» болгаш Маленков аттыг колхозтар Хендерге чаа черлерин ажалгаал талазы-биле ажалды эгелен, а Киров аттыг колхозтун баш-аар чери Хендерге дөргө оларыннын, ситен кесер черлерин ажылынын өөрөнү көрбөй, ажаа мал ажылынын комплек-син турар.

Тараа ажал-агы—бүгү көдө ажал-агы бугурулганын үндешин

Районнун колхозтарында болгаш совхоз-тунда үнүш ажылы удуз ажал-агынын херекселден ыракта холулап турар. Шал ажылынын хөгжүдиринин денелди районнун иштине чыгыш аай эвес. Агаар-бойдус болгаш хөрүн байдалдарында ылгалыр чери чок турган-ла Калинин аттыг колхозта бир центер тараа алырында күш-хүн-е-динин чыраткылы Ленин аттыг колхозтун-дан 3 катан ажал болуп турар. Ол ыма-ка «СЭКП XIX съездин» колхозта бир центер картофель күш-хүн-еринин чыраткылы ош кожазы «Бүш-ажылдын хосту» колхозтундан барык 7 катан хай болуп турар.

Мындыг ылгалдыг чорук районнун колхозтарында күш-ажылдын бугуруш-чугу бир дөргө эвес деп чүсөл таймы-быраал турар. Үнүш ажылында күш-ажылдын бугурушчугу денелди ху-жугу 100 га ажалгаал черинге онаажып турар продукция алырын, тарып болуп черлерин кайы хире ажаллап турарын херексел турар. Продукциянын бот-үне-син күш-ажылдын бугурушчугу денелди хамааржыр. Чыжээ, 1955 чылда бир га черге барык бир дөргө күш-хүн-е-динин чыраткылы үндүреш, «Бүш-ажылдын хосту» колхозтун алган дүжү-дү Киров аттыг колхозтундан 1,5 катан хай болган. Ичанган ош колхозта бир центер тараанын бот-үнеси Киров аттыг колхозка бодаарга дык чык. Моон ху-жунда дүжү бекке болгаш ажалгаал чер-леринин 100 гектарын онаажып ош продукция алыган туун-на продукциянын бот-үнеси чык болуп.

Дүжүтү бөдиринин болгаш про-дукциянын бот-үнесин чингедиринин бир чугула чүтүд болза, сугаттыг черлерин болдуар шаа-биле ажалгаар, кезде ажал-агы култураларыннын сугаттары-нын организациалары болуп. Сугаттарга үнелде таралганынын гектар бүтүгүн күш-ажыл хай үнүш туралга, центер тараа бүтүгүн эвеш ажал чыраткы-нын турар. Чыжээ, эрткен чылын Сталин аттыг колхозка 1 га сугат чок таралга-ла 18 күш-хүнү, центер тараага 5 күш-хүнү чыраткан болза, бир га сугаттыг таралгага 20 күш-хүнү, а центер тараа-га чүткө 2,9 күш-хүнү чыраткан.

Сугаттыг черлерин болдуар шаа-биле ажалгаарын, улам калбартырын чугу-лаанга бо чыжээ айтты турар. Кезде ажал-агы култураларыннын дү-жүтүгүн бөдиринге үнелш ажылыче кичээлдей салыры, арыг сөртүгү үнел-шээр өстүрүп улут ролюн. Эртен чы-лын «СЭКП XIX съездин» колхоз кымылганын Милутуну — 553 деп сөрт-түгү үнелш чышкан үнелш участогу-нун бир гайында 16 цент. дүжүтү, а ажаа үнелш чышкан участоктарын чүткө 5 центерин алган. Сорулга чүд дөз, үн-елш ажылында улут хошуулаакшынын улуунаар, чөткөкү үдө сөртүгү үнел-шээр ичкелчир болуп.

Дүжүтү бөдиринге, а ол ымакаш үнүш ажылынын продукциянын бот-үне-син чингедиринге сазыр чөдир шийтирилг чүдөдирин бирөөн механ-изациаларын шийткөдиринин дугайында айттырып сонгалалып, ситенерин, мал чөмү култураларын таралгаларын чуртталгып турар.

Районнун колхозтарында болгаш совхозтарында сугаттыг черлер багай ажылааты-нып, чымык колхозтарда сугаттыг чер-лерин кезин шийтүг калган. Сугаттыг ситен шөдөдир херек кырында чы-гыш-даа колхоз сугатбайн турар болгаш бар ситен шөдөдир чөткө ажалгаалай турар. Колхозтарын башаар черлерин, МТС-тин болгаш совхозтун дирекцияларын ситен кесер черлерин чадан үндүрерин аштап арылар, экижидер болгаш чаа шөдөдир шийткөдип алыр талазы-биле улут хемчөдөдир ажалды чорудар ужу-рул. Суг болуар черлерге болгаш Улут-Хемнин олуруларынга чаа участоктарын дингедир алырында ош кичээл-биле салыр.

Ош ангыла, мал кыштагаларын бол-гаш фермалар чогулга шыгыткы база бө-лүш чөмөрүн бугуру сорулга-биле фер-малар чыны участоктарын организациа-рын чугула.

Шаадагы-ла эрги, прик-бузуу кажаалар ажаллап олуру чорукан унутулуп, чаа оларларга үндөдир сазаларын турар керек. Амгы үдө районнун колхозтары кымылгын 3/4 калг; шийткөдирге 100 га олар черинге ортумаа-биле чүткө 6,5 бал онаажып малды, а эртемге үндөдиринген норма бугуар алырга, ол хире черге 21—30 бал малды азырал болуп. Мычанган малдын баш санын дык көвүдиринин улут арталары бар.

засташкын болуп. Шыдыг турбуке, Ша-гаан-Арыг МТС азеэр хей ажаллар тала-зы-биле Керетин хулаагелерин күтөт-көн болгаш дүжүт ажаа алышкынын уламдыгыткан. Ол чорук тараа култураларыннын дүжүдү кулаадырынга, оларын бот-үнесин бөдиринге база ха-мааргалыг.

Районда таралганы, чер ажалгалаан барык 100 хуу, ажаа алышкынын 99 хуу механизастаан туралга, ажаа алышкын соодалда ажалдар барык механизастаан чорук күш-хүн-еринин болгаш ажал-хөрөңгилерин артык чыраткыла-рын болдуруп турар. Бо дугайын «СЭКП-нин XIX съездин» колхозка тараа кул-тураларында чыраткан күш-хүн-еринин анализин мынчаар көргүсөң:

таралгага 22,2 хуу таралганын ажааладынга 10,2 хуу дүжүт ажаа алышкынынга 24,9 хуу ажаа алышкыны соода тарал-гыны арылап сайырадырынга 37,5 хуу.

Хову бригадаларын механизастаан чорук күш-ажылдын бугурушчугу бөдир-лер, күш-хүн-еринин артык чыраткыла-рын кызырар. Бо дугайында конферен-цияга «Бүш-ажылдын хосту» колхозтун даргазы эш Голышев саналы азеэр со-лун болган. Ош чугаалаан болза, эр-тен чылын колхозка механизастаан 10 санын шийтүп санында эрелечилер, кадарчылар, денчиктер турган, ам олар-нын орнуна чыгыш удуз механизаста-тыганын шийтүп автоматтыг ден-чик тургустун, ол бүтү кичиштерин кы-зырар бис. Колхоз эртен чылын 13 муң центер тарааны алган болза, бо чылын ош 2 катан хей—26 муң центерин алыр, а күш-хүн-еринин чыраткылы эр-кен чымылганын 2 катан эвешээр.

1955 чылда кукурузанын бүтү шөдү-гө үнелшин долуунда хол-биле чымып тараан. Ош үнелшине колхозтарга ол кукурузаны өстүрүп алырында хей күш үнелш, а ош таралганын механизастаан чымык колхозтарга эвеш күш үнелш. Чы-жээ, механизация чорутуулаан «СЭКП-нин XIX съездин» колхозка 1 га кукуруза таралганынга 20,2 күш-хүнү, а таралганын механизастаан. Калынын аттыг колхозка чүткө 4 күш-хүнү чыраткан. Кукуруза таралганын механизастаан-кынын чорутуулаанын үнелшине эр-кен чылын Маленков аттыг колхозка 20 га кукурузанын үнелшин хол-биле та-рымырынга 70-ден 120 чөдир кичи, а чыгыш ажааладынга 50—60 хире кичи ажалгаалын, күшүн ош шаа кичи ситен кесер кадыр-биле кезип ажаалаанын фактынын ол колхозтун хову бригадири эш Т. Ховалит болууну саналыга чугаалаан. Ол ымакаш картофельдин алырга, ош таралганын болгаш ажаа алышкынын механизастаан «Бүш-ажылдын хосту» колхозка 1 центер картофельге чыраткан күш-хүнү 4,2 туралга, а механизастаан чымык «СЭКП-нин XIX съездин» колхозка 27,3 күш-хүнү болган.

Ичанган тараа, кукуруза картофель болгаш ногаалар бугурунун бүтү ажал-дарын механизастап турган, күш-хүнү күш-хүн-ерин камнал ап, продукциянын бот-үнесин дык чингедип болуп.

Дүжүт ажаа алышкынын хуусаа-ларын уламдыгытканынын үнелшине тараанын улут чингедирин болдуран. Маана Ленин аттыг колхозтун чыжээ көрүгүзү-де: август 1—10 чедир ажаа алган га бүтүгүдөн 8,4 центерин алган, чидирит барык чок, а август 11—21 чедир — га бүтүгүдөн 5 центерин алган болгаш чидирит 3,4 цент. болган. Бо колхозка ажаа алышкынын чүткө августун ий-гин ош хонунче уламдыгытканын хара-азында чидирит 986 центер тараа азы ажал-биле 118 муң ажалы рубль бол-ган. Бир эвес бо чидирит турбаан болза, колхозчуларга бир күш-хүнүге-ле 90 ко-пекти немей тыныс болуп турган.

Моон хурунда чидирит-биле демисел продукциянын бот-үнесин чингедиринин ач чугула айтырларыннын бирээс.

Анты-ангы тараа култураларын та-рымынын хуусааларын өскөдир тур-гаш, дүжүт ажаа алышкынын хуусааларын дык кызырар.

Хөрүнү ажалдап кымырын болгаш эске-даа кезде ажал-агы ажалдарын чорударыннын шынарын үндешин-биле экижидер, таралганын болгаш натура-төдөдиринин гектар бүтүгүн бот-үнесин чингедир. Моно чедип алырында прицеп-никтерин, бригадиринин дуулаадыла-рын кызырар, трактор бригадаларын бот-оралга чыраткылы болурунче ший-чире улут ужу-дугула.

Хөрүнү ажалдап кымырын болгаш эске-даа кезде ажал-агы ажалдарын чорударыннын шынарын үндешин-биле экижидер, таралганын болгаш натура-төдөдиринин гектар бүтүгүн бот-үнесин чингедир. Моно чедип алырында прицеп-никтерин, бригадиринин дуулаадыла-рын кызырар, трактор бригадаларын бот-оралга чыраткылы болурунче ший-чире улут ужу-дугула.

Мал ажылында кулавырларын бүрүн ажылаар дөш

Районнун колхозтарында чоотка чаа болуп эрткенден өткөт солгулалыг ху-рааларга малдын баш санынын өскө-дир болгаш ош продукциянын бөдир-кенин талазы-биле чедикшиинерин, денчиктерин көртүгүн турар табак-аларын болгаш диаграммаларын азеэр-биле дөргөдир турган. Мал ажылында алы-ган оругаларын бот денелди колхоз бу-дугурунун бүтү чыл оругаларыннын 59 хуугу болган. 1954 чылдын денелдинге бодаарга сүтүн нини саалазы 513,5 тонна, дүз кыргылазы 16,7 тонна хей болган. Колхозтарын оругазын дык көвүдөн. Бугу артылар мал ажылынын продукциянын күртүгө дуулаарын болгаш сазарыннын планнарын ыракта-ла ажыр күткөдөн. Чаатай-ла түнелер.

Мындыг үнелдерге колхозчулар, кол-хозтарын удурутукчулары, районнун партия, совет органдарын чере чорга-ларын бөрү чүе болгай. Ичанга-даа ол дөргө чыл өткөдиринин каракка чүткө дүргө көстү хонун келер даштын тала-зы-дыр. Оларын иштине ситингип кир-ер болза, херектин байдалы эске апар. Продукциянын нини эгелден бар, ош нини түгү эрткен чымылганын азеэр ажалы турар болза, ол дөргө кончуг эки болганы ол ден бодаар чорук бүтү-ле колхозтарга чыраткан турган. Ичанга-даа продукциянын калдыг-бир хөдирин бугу-рунине чөткө күш-хүн ажал-хөрөңгүн чыраткылыга, ош чыгыш чингедирин бот үнелш кайы хирел деп чүсөл сана-

Бот үнелш санап тодараларында дык улут бергелер үнү көп турар. Уйгуну болгаш өткөдир чоруктун бар болуп ту-рар системалы болза, кезде ажал-агы-нын калдыг-бир продукциянын бөдир-кенин бугурунине чүткө хире эркен-үне-лит болуун хараакшыл ш

[illegible]

